

Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta  
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje  
Doktorský studijní program: Sociální geografie a regionální rozvoj  
Autoreferát disertační práce

Charles University, Faculty of Science  
Department of Social Geography and Regional Development  
Doctoral study programme: Social Geography and Regional Development  
Summary of the Doctoral thesis



**Migrace, cizinci a město: sociálně-prostorová diferenciacie a lokální sociální prostředí**

**Migration, foreigners and the city: socio-spatial differentiation and local social environment**

Ivana Přidalová

Školitel / Supervisor: Doc. RNDr. Martin Ouředníček, Ph.D.

Praha 2017



## Obsah

ABSTRAKT.....	4
ÚVOD .....	5
PŘEDSTAVENÍ CÍLŮ A STRUKTURY PRÁCE .....	8
PŘEDSTAVENÍ PUBLIKACÍ.....	10
Sčítání lidu jako zdroj poznání prostorové mobility obyvatelstva .....	10
Historický vývoj stěhování obyvatelstva českých zemí.....	11
Rozmístění cizinců v městském prostředí Česka: makro pohled.....	12
Cizinci jako faktor sociálně-prostorové diferenciacie Prahy.....	13
Cizinci a lokální sociální prostředí: případová studie Hůrka.....	14
ZÁVĚR .....	16
ABSTRACT.....	19
INTRODUCTION.....	20
AIMS AND STRUCTURE .....	23
PUBLICATIONS.....	25
Population census as a source of information on population spatial mobility.....	25
Historical development of population migration in the Czech lands.....	26
Spatial distribution of immigrants in the Czech urban environment: a macro view .....	27
Immigrants as a factor of socio-spatial differentiation of Prague.....	28
Foreigners and the local social environment: the Hůrka case study .....	29
CONCLUSION.....	31
VYBRANÁ LITERATURA – SELECTED REFERENCES .....	34
PŘÍLOHY – ANNEXES.....	37
PŘÍLOHA – ANNEX 1: OBSAH DISERTAČNÍ PRÁCE – CONTENTS OF PHD THESIS.....	37
PŘÍLOHA 2: ŽIVOTOPIS .....	38
ANNEX 2: CURRICULUM VITAE.....	40
PŘÍLOHA – ANNEX 3: SEZNAM PUBLIKACÍ – AUTHOR'S PUBLICATIONS.....	42

## **ABSTRAKT**

Stěhování obyvatelstva bylo a je neodmyslitelnou součástí vývoje společnosti, a díky svému podílu na utváření sídelních systémů a společenských změnách i jedním z klíčových předmětů zájmu sociálně-geografického výzkumu. V Česku byla vzhledem k politickému režimu a omezenému pohybu přes státní hranice v druhé polovině 20. století věnována pozornost především vnitřnímu stěhování, naopak mezinárodní migrace se dostává do popředí pozornosti akademické veřejnosti až od 90. let. I přes značnou šíři zkoumaných aspektů mezinárodní migrace v Česku stálo dosud stranou zájmu hlubší poznání vztahu mezi mezinárodní migrací, přítomností cizinců a městským prostředím, zejména jejich vlivem na sociálně-prostorovou diferenciaci a na sociální prostředí konkrétních městských lokalit. Město je přitom tradičně prostředím, na něž je vázána většina populace migrantů.

Česko představuje specifický případ země, jež byla po čtyři desítky let uzavřena vůči mezinárodní migraci, a která se po roce 1989 stala jednou z hlavních imigračních zemí v postsocialistickém prostoru střední Evropy. Nabízí tak výjimečnou příležitost poznat souvislosti mezinárodní migrace a města v dosud neprobádaném prostředí odlišném od známých případů imigračních zemí. Hlavním rozdílem oproti nim jsou relativně malá intenzita migrace a nižší podíl cizinců na populaci stejně jako absence významnější předchozí zkušenosti současné české společnosti s etnickou diverzitou. K výraznější migraci do Česka zároveň dochází v období, které je celosvětově typické globalizací a propojováním míst, v zemích bývalého východního bloku jsou však stále patrné dopady socialismu a následné transformace společnosti. Rozšíření problematiky dlouhodobě akcentované v imigračních zemích o prostředí, kde se imigrace teprve etabluje, tak umožňuje rozšířit poznání urbánních studií, která dosud byla do značné míry informována poznatky z globálního severu, resp. západu, a opomíjela ostatní části světa včetně postsocialistických měst.

Disertační práce se skládá ze dvou částí. První zasazuje výzkum mezinárodní migrace, cizinců a města do širšího teoretického rámce a diskutuje roli cizinců na různých měřítkových úrovních a v různých geografických kontextech. Následně se zabývá metodickými výzvami vyplývajícími z měnící se společnosti a hledá jejich řešení směřující ke vhodnému uchopení studia vztahu mezinárodní migrace a města. Druhá část disertační práce je tvořena souborem pěti publikací, na jejichž vzniku se autorka předkládané práce podílela, a které se věnují různým aspektům zkoumané problematiky. Po stručném představení článků, zejména použitých metod a hlavních empirických zjištění relevantních tématu předkládané práce, jsou publikace předloženy v plném znění. Jejich pořadí přitom postupuje od širšího rámce prostorové mobility obyvatelstva ke konkrétnější roli migrace cizinců ve městě. Reflektuje rovněž časové hledisko a nejprve přináší retrospektivní pohled na metodiku zjišťování prostorové mobility obyvatelstva, kterou následně kartograficky prezentuje. Zároveň je uplatněno i hledisko geografické, když je postupováno od článků věnujících se úrovni metropolitních areálů přes hlavní destinaci cizinecké populace v Česku – hlavní město Prahu – až po mikroúroveň vybrané městské lokality s výrazným podílem cizinců na obyvatelstvu.

**Klíčová slova:** mezinárodní migrace – cizinci – město – sociálně-prostorová diferenciacie – sociální prostředí – Česko – Praha

## ÚVOD

Stěhování obyvatelstva bylo a je neodmyslitelnou součástí vývoje společnosti, a díky svému podílu na utváření sídelních systémů a společenských změnách i jedním z klíčových předmětů zájmu sociálně-geografického výzkumu. V Česku však byla vzhledem k politickému režimu a omezenému pohybu přes státní hranice v druhé polovině 20. století věnována pozornost především vnitřnímu stěhování (Kühnl a Pavlík 1981; Hampl a Kühnl 1993; Čermák 1996), naopak mezinárodní migrace se dostává do popředí pozornosti akademické veřejnosti až od 90. let. Její dosavadní výzkum se věnoval především historii migrace a migračních politik v Česku, poznání zde žijících cizineckých<sup>1</sup> skupin, jejich ekonomických aktivit, integrace, či prostorového rozmístění v rámci země (Šišková 2001; Novotný a kol. 2007; Drbohlav 2008; Drbohlav a kol. 2010; Čermák a Janská 2011; Kušniráková a Čížinský 2011; Hasman a Novotný 2017). I přes význam městského prostředí pro populaci (některých) skupin mezinárodních migrantů v Česku (Uherek 2003; Čermák a Janská 2011) však dosud chybělo hlubší poznání vztahu mezi mezinárodní migrací, přítomností cizinců a městským prostředím, zejména jejich vlivem na sociálně-prostorovou diferenciaci a na sociální prostředí konkrétních městských lokalit.

Česko přitom představuje specifický případ země, jež byla – podobně jako ostatní postsocialistické státy – po čtyři desítky let uzavřena vůči mezinárodní migraci, a která po převratu v roce 1989 prošla rychlou proměnou z tranzitní na imigrační zemi (Drbohlav a kol. 2010). Přestože intenzita mezinárodní migrace a podíl cizinců zde dosahují stále výrazně nižších hodnot než v tradičních imigračních zemích, mezi postsocialistickými státy střední Evropy Česko hodnotami těchto ukazatelů vyniká (Drbohlav 2011; Karácsonyi 2014). Nabízí tak výjimečnou příležitost poznat souvislosti mezinárodní migrace a města v dosud neprobádaném prostředí odlišném od známých případů imigračních zemí. Hlavním rozdílem oproti nim jsou relativně malá intenzita migrace spojená s absencí významnější předchozí zkušeností současné české společnosti s etnickou diverzitou. K výraznější migraci do Česka zároveň dochází v období, které je celosvětově typické časoprostorovou kompresí (Harvey 1990) a propojování míst díky

---

<sup>1</sup> Vzhledem k relativně krátké novodobé historii mezinárodní migrace v Česku a nízkému počtu dosud naturalizovaných cizinců (Ministerstvo vnitra 2013) považuje tato práce pojmy „cizinec“ a „imigrant“ za synonyma.

globalizaci, v zemích bývalého východního bloku jsou však stále patrné dopady socialismu a následné transformace společnosti. Rozšíření problematiky dlouhodobě akcentované v imigračních zemích o prostředí, kde se imigrace teprve etabluje, tak umožňuje rozšířit poznání urbánních studií, která dosud byla do značné míry informována poznatky z globálního severu, resp. západu, a opomíjela ostatní části světa včetně postsocialistických měst (Ferenčuhová 2013; Robinson 2014).

V praktické rovině dává výzkum vztahu mezinárodní migrace, cizinců a města možnost získání empirického materiálu umožňujícího pochopit roli relativně málo poznaného a přitom důležitého faktoru utváření městského prostoru v Česku. Jak dokumentují šetření Centra pro výzkum veřejného mínění, Češi v polistopadovém období zauímají k cizincům spíše negativní postoje (Burjanek 2001). Z veřejné diskuse i novějších výzkumů vyplývá, že v posledních několika letech dochází k dalšímu posunu směrem k chápání cizinců jako problému ze strany české veřejnosti (CVVM 2015). Podle názoru autorky předkládané disertační práce se jedná především o důsledek pozornosti médií tzv. migrační krizi související s přesunem uprchlíků z válkou rozvrácené Sýrie do Evropy. Tato pozornost je i v některých veřejnoprávních médiích věnována především příspěvkům zobrazujícím uprchlíky a migranty v negativním světle a je typická absencí informací od mluvčích, kteří by měli přímou zkušenost s migrací (Sedláková a kol. 2016), což se zřejmě promítá do postoje Čechů vůči cizincům obecně. Empirický výzkum zabývající se souvislostmi mezi migrací, cizinci a městským prostředím dává příležitost zjistit, jaký je skutečný význam migrantů pro město, jeho fyzické a sociální prostředí a v současnosti aktivní urbánní procesy na různých řádovostních úrovních.<sup>2</sup> Relevance této práce pak spočívá v možnosti přispět výsledky výzkumu do současné veřejné debaty. Ta je vzhledem k dosavadním relativně bezproblémovým zkušenostem s cizinci v Česku popisovaným v literatuře (viz např. Drbohlav a kol. 2007; Sýkora a kol. 2016; Přidalová 2017b) překvapivě poměrně vyhrocená, a stále v ní absentují empiricky podložené argumenty.

Cizinci a městské prostředí představují úzce související témata. Města samotná jsou migrací do značné míry utvářena a jsou obvykle vhodněji uzpůsobena k přijímání

---

<sup>2</sup> Diskursivní reprezentace migrace podle názoru autorky vztah migrace, cizinců a městského prostředí do značné míry ovlivňují. Jejich podrobná analýza přesahuje rozsah této práce, je však jedním z námětů pro další výzkum.

cizích populací než jiné sídelní typy (Uherek 2003). Na jedné straně jsou proto cizinci významně zastoupeni právě v urbánním prostředí (Van der Gaag a Van Wissen 2001). Na straně druhé jsou města tradičně považována za prostor, ve kterém se střetávají různorodé sociální skupiny (Young 1990 in Valentine 2008). Nejedná se však pouze o kontakt mezi domácím obyvatelstvem a imigranty, ale také dalšími skupinami cizinců, které se v městském prostředí pohybují například za účelem cestovního ruchu, pracovních cest či návštěv příbuzných a známých. Způsob koexistence či interakce mezi různými skupinami obyvatel a uživatelů městských lokalit lze považovat za zásadní faktor ovlivňující místní sociální prostředí. Cizinci jako jedna z těchto skupin jsou tak aktéry, kteří k utváření sociálního prostředí přispívají. Protože jednotlivé formy prostorové mobility obyvatelstva nemají jasně definované hranice a mohou se tedy do značné míry překrývat (viz např. Urry 2007; Halfacree 2012; von Koppenfels a kol. 2015), věnuje se tato práce vlivům různých forem mobility cizinců na sociální prostředí. Hlavní důraz klade na skupinu cizinců-imigrantů, u kterých předpokládá nejvýraznější roli v utváření sociálně-prostorové diferenciacie a lokálního sociálního prostředí města, zároveň však poukazuje na význam dalších forem prostorové mobility, které dnes od mezinárodní migrace nelze jednoznačně oddělit.

## **PŘEDSTAVENÍ CÍLŮ A STRUKTURY PRÁCE**

Předkládaná disertační práce si klade za cíl poznat vztah mezi mezinárodní migrací, přítomností cizinců a městským prostředím. V obecné rovině se snaží o propojení urbánní geografie a migračních studií, které navzdory úzké souvislosti migrace cizinců a města představují oddělené disciplíny využívající odlišné teoretické přístupy a metody (Glick Schiller a Çağlar 2011) a zaměřující se na odlišné aspekty této problematiky. Ve snaze o syntézu poznatků z obou oborů si disertační práce dále stanovuje několik vzájemně provázaných dílčích cílů:

1. Představit teoretické přístupy, které jsou relevantní pro výzkum souvislostí mezinárodní migrace a městského prostředí v současném Česku. Práce tak diskutuje anglosaskou literaturu a její využitelnost v postsocialistické zemi na počátku 21. století, stejně jako celosvětovou proměnu soudobé společnosti, na kterou poukazuje paradigma nových mobilit. Věnuje se též možnosti využití konceptu sociálního prostředí jako analytického nástroje pro uchopení dopadů mezinárodní migrace a přítomnosti cizinců na lokální prostředí.
2. Vyjasnit, jak se vztah mezi mezinárodní migrací, přítomností cizinců a městským prostředím liší na různých geografických úrovních. Vzhledem k novosti zájmu o tuto problematiku v Česku práce usiluje o zasazení zdejších poznatků do kontextu ostatních imigračních (zejména evropských) zemí, které umožňuje komparaci pravidelností a podmíněností pozorovaných v zahraničí a v Česku.
3. Zhodnotit metodické možnosti výzkumu mezinárodní migrace, sociálně-prostorové diferenciac e a utváření sociálního prostředí současných českých měst a naznačit způsoby, které by uvedený vztah vhodně zachycovaly. Tento dílčí cíl práce vychází z předpokladu, že společenské proměny, k nimž dochází v posledních desetiletích ve světě i v Česku, představují výzvu pro sběr a interpretaci dat o obyvatelstvu, jeho prostorovém pohybu a jeho významu pro utváření sociálního prostředí města, na kterou je třeba ve výzkumu reagovat.
4. Představit hlavní výsledky výzkumu souvislostí mezinárodní migrace, přítomnosti cizinců a utváření městských lokalit v Česku. Zde práce usiluje zejména o ucelené poznání pravidelností a podmíněností v rozmístění cizinců v městském prostředí Česka, pochopení významu mezinárodní migrace v sociálně-prostorové diferenciac i Prahy jako její hlavní destinace v zemi, a role přítomnosti cizinecké



populace v utváření sociálního prostředí konkrétních městských lokalit s výrazným podílem cizinců na populaci.

Disertační práce se skládá ze dvou částí. První zasazuje výzkum mezinárodní migrace, cizinců a města do širšího teoretického rámce a diskutuje roli cizinců na různých měřítkových úrovních a v různých geografických kontextech. Následně se zabývá metodickými výzvami vyplývajícími z měnící se společnosti a hledá jejich řešení směřující ke vhodnému uchopení studia vztahu mezinárodní migrace a města. Druhá část disertační práce je tvořena souborem pěti publikací, na jejichž vzniku se autorka předkládané práce podílela, a které se věnují různým aspektům zkoumané problematiky. Po stručném představení článků, zejména použitých metod a hlavních empirických zjištění relevantních tématu předkládané práce, jsou publikace předloženy v plném znění. Jejich pořadí přitom postupuje od širšího rámce prostorové mobility obyvatelstva ke konkrétnější roli migrace cizinců ve městě. Reflektuje rovněž časové hledisko a nejprve přináší retrospektivní pohled na metodiku zjišťování prostorové mobility obyvatelstva, kterou následně kartograficky prezentuje. Zároveň je uplatněno i hledisko geografické, když je postupováno od článků věnujících se úrovni metropolitních areálů přes hlavní destinaci cizinecké populace v Česku – hlavní město Prahu – až po mikroúroveň vybrané městské lokality s výrazným podílem cizinců na obyvatelstvu.

## PŘEDSTAVENÍ PUBLIKACÍ

Druhou část disertační práce tvoří soubor pěti publikací, na jejichž vzniku se autorka předkládané práce podílela, a které se věnují různým aspektům vztahu mezi mezinárodní migrací a městským prostředím. První článek přibližuje vývoj statistického zjišťování prostorové mobility obyvatelstva ve sčítání lidu jako jednom ze zdrojů dat zachycujících měnící se dynamiku společnosti v horizontu posledního století. Na článek navazuje kapitola v atlase, která na základě rozličných datových zdrojů dokumentuje proměny prostorové mobility obyvatelstva na území českých zemí od roku 1921 do současnosti. Následující publikace se již cíleně zaměřují na popis vztahu prostorové mobility cizích státních příslušníků a podoby urbánního prostředí. Třetí představovaný rukopis se věnuje rozmístění cizinců v metropolitních územích Česka v roce 2011 s důrazem na rozdílné typy lokalit. Čtvrtý článek se zabývá vývojem prostorového rozmístění a koncentracemi cizinců v Praze na počátku 21. století. Pátá publikace se zaměřuje na lokální úroveň: na příkladu části města s výrazným zastoupením cizinců sleduje jejich význam pro utváření lokálního sociálního prostředí.

### Sčítání lidu jako zdroj poznání prostorové mobility obyvatelstva

Článek *Ukazatele ekonomické struktury a mobility obyvatelstva ve sčítáních lidu* diskutuje historický vývoj statistické evidence ekonomické struktury a prostorové mobility obyvatelstva v českých zemích s důrazem na moderní cenzy od roku 1921 do současnosti. Důraz je kladen na vývoj metodologie, klasifikace a okruh sledovaných ukazatelů jako odraz probíhajících společenských změn.

Přínos článku lze identifikovat v několika rovinách. Za prvé, systematický přehled vývoje statistik ekonomické struktury a mobility obyvatelstva by měl pomoci zorientovat se v tématu dalším badatelům pracujícím s daty z českých sčítání lidu. Za druhé, diskuse relevance dat pro současné a budoucí sociálně-geografické analýzy spolu s naznačením možných alternativ mohou přispět ke hledání nových směrů výzkumu nejen v geografii. Za třetí, v empirické rovině a v kontextu této disertační práce stojí za pozornost mimo jiné historické srovnání podílu cizinců na obyvatelstvu českých zemí, které potvrzuje Hamplovu (1996) tezi o narovnávání trajektorií vývoje společnosti narušených socialismem zpět k předválečným trendům.

SVOBODA, P., PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M. (2014): Ukazatele ekonomické struktury a mobility obyvatelstva ve sčítáních lidu. *Historická geografie* 40, č. 2, s. 285–306.

### Historický vývoj stěhování obyvatelstva českých zemí

Na metodologicky zaměřený článek představený výše navazuje výsledek empirických analýz prezentovaných v kapitole Migrace, jež je součástí recenzovaného *Historického atlasu obyvatelstva českých zemí* (Ouředníček a kol. 2017). V šesti dvoustranách kapitola prezentuje historický vývoj stěhování obyvatelstva, jeho vnitřní a zahraniční složky, ale i dlouhodobé mobility vyjádřené podílem rodáků, v okresech Česka. Díky kartografické prezentaci dat z cenzu a průběžné statistiky kapitola prohlubuje dosavadní poznání pravidelností různých forem prostorové mobility obyvatelstva českých zemí od roku 1921 do současnosti (do roku 2013), jejíž (ne)existence byla v průběhu tohoto období významnou hybnou silou jejich sociálně prostorové diferenciacie. Kapitola navazuje na dřívější publikace českých autorů zabývajících se stěhováním obyvatelstva (např. Kühnl a Pavlík 1981; Kučera 1994; Čermák 1996, 1999; Drbohlav 1999b; Čermák 2005; Drbohlav a kol. 2010; Novák a kol. 2011) a v kontextu ostatních kapitol atlasu dává příležitost nalézt souvislosti mezi společenskými a politickými změnami a prostorovou mobilitou obyvatelstva.

Za hlavní přínos kapitoly lze považovat prohloubení poznání dlouhodobého vývoje různých aspektů stěhování obyvatelstva v Českých zemích. Kromě prezentace vývoje stěhování v průběhu dlouhého časového období a v poměrně velkém územním detailu čtenářům z řad odborné i laické veřejnosti si autorský kolektiv atlasu klade za cíl využít jej ve výuce na základních a středních školách. Pro tento účel byly i pro kapitolu *Migrace* vytvořeny pracovní listy (Přidalová 2017b), jež se snaží žáky a studenty prostřednictvím práce s kartografickým materiálem vzdělávat v povědomí o historickém vývoji země.

PŘIDALOVÁ, I. (2017): *Migrace*. In: Ouředníček, M., Jíchová, J., Pospíšilová, L. (eds.): *Historický atlas obyvatelstva českých zemí*. Nakladatelství Karolinum, Praha, s. 46-57.

## Rozmístění cizinců v městském prostředí Česka: makro pohled

Článek *Immigrant groups and the local environment: socio-spatial differentiation in Czech metropolitan areas* usiluje o poznání prostorových vzorců rezidenčního prostředí imigrantů v Česku a jejich determinant. Za tímto účelem využívá data ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011 v detailu základních sídelních jednotek, která umožňují klasifikovat jednotlivé části metropolitních areálů do typů lokálního prostředí. Tím reaguje na potřebnost implementace klasifikačních technik v urbánní geografii (Reibel 2011). Publikace zároveň poukazuje na heterogenitu cizinecké populace dokumentovanou základními charakteristikami popisujícími nejpočetnější skupiny cizinců v analyzovaném území pomocí dat z cenzu a jejich rozdílnými vzorci a determinantami prostorového rozmístění. Ověření platnosti determinant rozmístění cizinecké populace je vzhledem k omezenému prostoru a limitům dat dostupných v potřebném územním detailu zaměřeno pouze na vybrané faktory tohoto rozmístění, které patří mezi nejvýznamnější v tradičních imigračních zemích a zároveň se jeví jako relevantní specifickému prostředí postsocialistického Česka. Publikace je založena na využití několika statistických metod: analýzy hlavních komponent, shlukové analýzy a logistické regrese.

Z výsledků vyplývá, že i v postsocialistickém prostředí se uplatňují některé faktory známé z tradičních imigračních zemí. Socioekonomický status imigrantů má tendence se shodovat se sociálně-prostorovou diferenciací metropolitních areálů. Ve srovnání s tradičními imigračními zeměmi je v Česku cizinecká populace málo asociována s oblastmi, kde dominuje nájemní bydlení, což může souviset se specifickou podobou bytového trhu v Česku. Podobně jako v období německého guestworker systému (Schönwälder a Söhn 2009) se jako zásadní faktor rozmístění české imigrační populace ukazuje blízkost pracovních příležitostí.

Významným rozdílem oproti západoevropským metropolím je relativně malá přítomnost cizinců v deprivovaných částech českých metropolitních území, jež podle názoru autorů vyplývá ze souhry několika faktorů. Oproti jihoevropským metropolím jsou v Česku pouze omezené koncentrace cizinců na periferii metropolitních území. Zjištěny však byly tendence některých imigrantů k suburbanizaci, což odlišuje zjištění z Česka od prostorového rozmístění cizinců v ruské metropoli. Rozdílnost prostorových vzorců identifikovaných v různých postsocialistických zemích tak naznačuje potřebnost dalšího výzkumu rozmístění cizinců ve specifickém prostředí postsocialistického prostoru.

PŘIDALOVÁ, I., HASMAN, J. (2017): *Immigrant groups and the local environment: Socio-spatial differentiation in Czech metropolitan areas. Rukopis v recenzním řízení časopisu s IF (přepracovaná verze odeslána do redakce 25. 6. 2017).*

### Cizinci jako faktor sociálně-prostorové diferenciacie Prahy

Cizinecká populace v imigračních zemích bývá zpravidla úzce spjata s městským prostředím. Zatímco větší pozornosti se v akademické obci obvykle dostává vlivu městského prostředí na život cizinců v něm, neméně důležitým aspektem vzájemného vztahu je spolupůsobení cizinecké populace na podobu města (Ley 2004; Glick Schiller a Çağlar 2011). Vzhledem k rostoucímu významu cizinecké populace v Praze nabízí hlavní město ideální podmínky pro poznání role cizinců v sociálně-prostorové diferenciaci města, jež atraktivitou pro imigranty vyniká nejen v rámci českého sídelního systému, ale i ve srovnání s dalšími středoevropskými (postsocialistickými) metropolemi (Přidalová a Ouředníček 2017).

Článek *Role zahraniční migrace v měnící se sociálně-prostorové diferenciaci Prahy* je založen na analýze statistických dat ze dvou zdrojů: sčítání lidu a průběžné evidence stěhování v podrobnosti základních sídelních jednotek. Zejména v případě dat z evidence migrace se přitom jedná o inovativní přístup, kdy byla zpracována dosud nepublikovaná data, umožňující – na rozdíl od stavových dat z cenzu – hodnotit též intercenzální vývoj zastoupení cizinců v proudech migrace v Praze. S ohledem na užitá data a metodologii je zde role cizinců v diferenciaci městských lokalit chápána kvantitativně – jako jejich zastoupení v populaci jednotlivých částí města a procesech, které se zde odehrávají.

Byť byly výsledky dosaženy na základě využití statistických dat, jež obnášejí řadu omezení, lze článek považovat za přínosný zejména díky dokumentaci současných trendů vývoje sociální geografie hlavního města Prahy. Cizí státní příslušníci hrají nezanedbatelnou roli v různých procesech sociálně-prostorové diferenciacie města. Kromě tendencí k segregaci či separaci některých skupin cizinců článek identifikoval také jejich podíl na gentrifikaci pražského centra a vnitřního města a suburbanizaci některých skupin cizinců (zejména občanů zemí EU).

*PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M. (2017): Role zahraniční migrace v měnící se sociálně-prostorové diferenciaci Prahy. Sociologický časopis 53, v tisku.*

### **Cizinci a lokální sociální prostředí: případová studie Hůrka**

Poslední představovaná publikace se věnuje vztahu mezinárodní migrace, respektive jejího výsledku – přítomnosti cizinců, a podoby místního sociálního prostředí ve vybrané lokalitě s vysokým podílem cizích státních příslušníků na obyvatelstvu. Právě lokální úroveň se jeví jako nejvhodnější pro poznání komplexity sociálního prostředí. Umožňuje – zpravidla s využitím analýzy statistických dat – hodnotit nejen sociální strukturu daného místa, ale i jeho sociální klima. To naopak existující datové zdroje nejsou schopny zachytit, a proto je nutné poznat ho vlastním šetřením.

Případová studie se zaměřuje na oblast Hůrky na Jihozápadním Městě v Praze, kam se již od 90. let 20. století stěhují občané cizích zemí, kteří zde k datu sčítání 2011 tvořili zhruba třetinu registrovaných obyvatel. Specifikem Hůrky oproti jiným pražským lokalitám je dlouhodobá přítomnost ruské menšiny, která zde zároveň představuje hlavní komponentu cizinecké populace, a které se již dostalo pozornosti v akademických pracích (Volkovová 2012; Přidalová 2013) i ve sdělovacích prostředcích (Jareš 2006; Šůra 2010). Kromě hodnocení vlivu mezinárodní migrace na podobu sociální struktury a sociálního klimatu Hůrky se proto kapitola soustředí také na roli ruských občanů v sousedství a budoucnost této menšiny v lokalitě. V rámci případové studie je využito několik metod: analýza statistických dat o struktuře bydlícího obyvatelstva a stěhování v lokalitě, dotazníkové šetření mezi obyvateli a uživateli zkoumaného místa a řízené rozhovory s významnými místními aktéry.

Kapitola uzavírající sadu publikací, jež tvoří druhou část předkládané disertační práce, doplňuje poznatky o vztahu migrace cizinců a městských lokalit o dosud málo poznanou hierarchickou úroveň konkrétní čtvrti s nadprůměrným podílem cizinců na obyvatelstvu. Na příkladu kosmopolitní lokality v hlavním městě popisuje výzvy, které s sebou přítomnost cizinců může přinášet, a možné způsoby jejich řešení. Text tak nabízí vhled do problematiky sociálního prostředí, který může poskytnout inspiraci dalším lokalitám s etablovanou cizineckou populací, a zároveň přispívá do akademické diskuse věnující se

lokálním dopadům migrace, jež se liší v závislosti na specifikách konkrétních území a jejich obyvatelstva.

*PŘIDALOVÁ, I. (2017): Cizinci a lokální sociální prostředí: případová studie Hůrka. In: Ouředníček, M., Jíchová, J. (eds.): Sociální prostředí Prahy: Město na prahu 21. století. Academia, Praha, s. 120-149.*

## ZÁVĚR

Předkládaná disertační práce diskutuje vztah mezi migrací cizinců a městským prostředím, prostřednictvím čehož usiluje o propojení geografie migrace a urbánních studií, tedy dvou disciplín s úzce souvisejícími předměty, mezi kterými přesto dosud neexistuje výraznější diskuse. Cílem práce je porozumět vztahu mezi migrací cizinců a městským prostředím v Česku. Důraz je přitom kladen na pochopení podoby současné společnosti a porozumění faktorům, které ji utvářejí, a využití relevantních teoretických a metodologických přístupů. Zároveň se práce snaží poskytnout přehled o různých podobách vztahu mezi migrací cizinců a městským prostředím na různých měřítkových úrovních a v různých geografických kontextech. Ukazuje tak na komplexitu vztahu mezi migrací cizinců a městským prostředím, který nabývá různých podob v prostoru a čase, a na obousměrnost tohoto vztahu, kdy nejen specifické atributy vázané k místu ovlivňují migraci obyvatelstva, ale kdy zároveň migrace a migranti ovlivňují sociálně-prostorovou diferenciaci měst a přispívají k utváření podoby lokálního sociálního prostředí.

Mezinárodní migrace obyvatelstva je nedílnou součástí dnešního světa, a populace migrantů hraje významnější roli než dříve také v dnešním Česku. To láká cizince svou ekonomickou a politickou stabilitou a atraktivitou některých lokalit, zvláště městských a některých příhraničních prostorů. I přes prostorovou neukotvenost některých skupin cizinců lze pozorovat, jak se imigranti svým prostorovým (a patrně i demografickým) chováním do různé míry podílejí na procesech sociálně-prostorové diferenciacie obyvatelstva: suburbanizaci, kontraurbanizaci, gentrifikaci či vzniku gated communities, které alespoň podle dosavadních poznatků nevedou k výraznější etnické segregaci. Na úrovni lokalit cizinci přispívají k utváření sociálního prostředí, a to prostřednictvím působení na populační strukturu i sociální klima. Vzhledem k omezenému množství dosud realizovaných případových studií konkrétních lokalit s výrazným podílem cizinců na populaci a obtížnosti generalizace zjištění pocházejících z velmi odlišných prostorových kontextů zde nelze vliv cizinců na lokální sociální prostředí jednoznačně popsat. Dosud provedené výzkumy nicméně naznačují, že podobně jako v zahraničí, i v Česku s sebou migrace cizinců přináší výzvy v podobě omezených sociálních kontaktů mezi obyvateli lokalit a dominance stereotypních představ nad vlastními zkušenostmi, jež se však patrně daří překonávat díky fungování lokálních institucí, především škol (Drbohlav a kol. 2007; Sýkora a kol. 2016; Přidalová 2017a).



V teoretické rovině lze přínos práce spatřovat v představení poznatků týkajících se vztahu mezi migrací cizinců a městským prostředím pocházejících již z výzkumů chicagské školy urbánní sociologie, ale též studia postsocialistických měst a současného mobility obratu v sociálních vědách, a jejich vzájemného propojení. Myšlenky týkající se role migrace cizinců v sociálně-prostorové diferenciaci a utváření městského prostředí převzaté ze starší i recentní zahraniční literatury práce diskutuje v souvislosti se specifickým geografickým a časovým kontextem, tedy postavením Česka jako transformující se postsocialistické země v době charakteristické propojeností míst a nárůstem prostorové mobility obyvatelstva ve světě. Upozorňuje tak na přetrvávající význam místa nejen v urbánních, ale i migračních studiích. V souladu s představenými teoretickými přístupy je zde argumentováno, že místo je i v době mobility entitou, ke které se váží sociální vztahy a identity lidí, a která není pouze územím, kde se odehrává migrace obyvatelstva a kde dochází k jeho usazování, ale které ovlivňuje mobilitu obyvatelstva a zároveň je jí samo ovlivňováno a utvářeno.

Společenský vývoj posledních let charakteristický nárůstem propojenosti míst a prostorové mobility obyvatelstva je třeba reflektovat také v metodické rovině výzkumu. Zde spočívá přínos disertační práce především v diskusi omezení současných zdrojů dat usilujících o poznání vztahu migrace cizinců a městského prostředí a naznačení potenciálu zdrojů nových, které by prostorovou mobilitu cizinecké populace zachytily věrněji. Naděje pro kvantitativní výzkum jsou vkládány zejména ve využití dat z centralizovaného registru obyvatelstva a pasivních lokalizačních dat mobilních operátorů, v oblasti poznání vlivu migrace cizinců na konkrétní lokality pak v realizaci případových studií a snahu o typologizaci faktorů lišících se napříč geografickým prostředím a populací studovaných lokalit.

Předkládaná práce přináší do české akademické diskuse systematické utřídění poznatků týkajících se vztahu migrace cizinců a městského prostředí na různých hierarchických úrovních a v různých geografických kontextech. Teoretická část disertační práce představuje výsledky dosavadních výzkumů realizovaných v zemích s delší historií zahraniční imigrace, a dává je do kontrastu s empirickým materiálem shromážděným v Česku, z části v rámci disertačního projektu autorky. Soubor článků v druhé části práce pak podrobně ukazuje význam cizinecké populace v sociálně-prostorové diferenciaci a utváření sociálního prostředí města zaměřením pozornosti na různé měřítkové úrovně

sociální geografie Česka. Kromě samotného empirického výzkumu soustředícího se na význam cizinců pro městské lokality v současném Česku pamatuje práce také na metodické změny v evidenci migrace a na historický vývoj, který formoval současnou společenskou situaci, podobu současných měst a migračních poměrů v zemi.

Vzhledem k omezenému rozsahu předkládané práce nebylo možné věnovat se všem aspektům studovaného tématu, jež by si zasluhovaly pozornost. Závěrem je tedy možno uvést několik námětů pro další výzkum, které mají potenciál pro obohacení tématu zkoumaného v této práci. Výše diskutovaná společenská změna a její metodické důsledky si žádají hledání alternativní metodologie, kterou může na poli kvantitativního poznání představovat využití nových zdrojů dat, které lépe reflektují současnou dynamiku ve společnosti. Přínosem by rovněž byla realizace většího množství případových studií, které by umožnily nalézt pravidelnosti v pozorovaném vlivu migrace cizinců na městské lokality a identifikovat hlavní faktory vlivu migrace cizinců na město. Součástí by mohl být také výše zmiňovaný vhléd do motivací cizinecké populace k migraci do Česka a stěhování uvnitř státu či jednotlivých sídel a jejich identifikace s místem, který by tyto faktory mohl pomoci dále osvětlit. Stejně tak by bylo vhodné se ve větší míře věnovat roli veřejného a mediálního diskursu o cizincích a jejich roli v utváření lokálního sociálního prostředí. V neposlední řadě by byl přínosný mezinárodní komparativní výzkum snažící se o systematizaci a porozumění vztahu mezi migrací cizinců a lokálním sociálním prostředím města.

## **ABSTRACT**

Migration has been an inherent part of population development, and due to its role in shaping settlement system and societal changes also one of the key research interests of social geography. Due to the political regime and the limited movement across state borders, attention was predominantly given to internal migration in Czechia in the second half of the 20th century. Conversely, international migration has only been coming to the fore of academic debate since the 1990s. Despite the broad diversity of studied aspects of international migration in Czechia and the fact that the city has traditionally been the environment associated with the majority of immigrant population, little consideration has been given to the deeper understanding of the relationship between international migration, the presence of foreign citizens and the urban environment, especially foreigners' influence on socio-spatial differentiation and on social environment of particular urban locales.

Czechia is a specific case: a country which was isolated from international migration for four decades became one of the main immigration countries in the post-socialist Central Europe after 1989. It represents a unique occasion to investigate the connection between international migration and the city in a previously unexplored environment different from the well-known cases of traditional immigration countries. The main difference is the relatively low intensity of migration, lower share of foreigners on population and the absence of previous experience of the current Czech society with ethnic diversity. More pronounced immigration to Czechia occurs in time of globalization and interconnectedness between places; at the same time, the impacts of socialism and the subsequent societal transformation are still visible in countries of the former Eastern bloc. Extending the research of migration and the city, which has been paid attention to since long in immigration countries, to the environment where immigration is a new phenomenon, allows to enrich urban studies which have predominantly been informed by evidence from the global North and West, and were leaving aside other parts of the world such as the post-socialist cities.

The thesis consists of two parts. The first puts the research of international migration and the city to the wider theoretical framework and discusses the role of foreigners on various hierarchical levels and in various geographical contexts. It then deals with the methodological challenges arising from the changing society and seeks for their solutions which would provide an appropriate approach to the study of the topic today. The second part consists of five publications which discuss different aspects of migration and the city. After a brief introduction of the papers, mainly their methodology and the key empirical findings, they are presented in full. Their order follows from the wider framework of population spatial mobility to the particular role of foreigners' migration in the city. It also reflects the time position, bringing first to the fore a retrospective view on population spatial mobility and moving on to the present day. It also applies a geographical point of view, commencing by articles dealing with metropolitan areas and the main foreigners' migration destination in Czechia – the capital city of Prague – to the micro level of a selected urban locale with significant share of immigrants on population.

**Key words:** international migration – foreigners – city – socio-spatial differentiation – social environment – Czechia – Prague

## INTRODUCTION

Migration has been an inherent part of population development, and due to its role in shaping settlement system and societal changes also one of the key research interests of social geography. Due to the political regime and the limited movement across state borders, attention was predominantly given to internal migration in Czechia in the second half of the 20<sup>th</sup> century (Kühnl, Pavlík 1981; Hampl, Kühnl 1993; Čermák 1996). Conversely, international migration has only been coming to the fore of academic debate since the 1990s. To date, its research has primarily dealt with the history of migration and migration policy in Czechia, learning about the immigrant groups<sup>3</sup> resident in the country, their economic activities, integration, and spatial distribution within the country (Šišková 2001; Novotný et al. 2007; Drbohlav 2008; Drbohlav et al. 2010; Čermák, Janská 2011; Kušniráková, Čížinský 2011; Hasman a Novotný 2017). Despite the fact that urban environment has traditionally been associated with (most) immigrant groups (Uherek 2003; Čermák, Janská 2011), little consideration has been given to the deeper understanding of the relationship between international migration, the presence of foreign citizens and the urban environment, especially foreigners' influence on socio-spatial differentiation and on social environment of particular urban locales.

Czechia is a specific case: a country which was isolated from international migration for four decades became an immigration country soon after 1989 (Drbohlav et al. 2010). Although the intensity of international migration and the share of foreigners are still distinctively lower than in traditional immigration countries, Czechia stands out among the post-socialist Central European countries (Drbohlav 2011; Karácsonyi 2014). It thus gives a unique occasion to investigate the connection between international migration and the city in a previously unexplored environment different from the well-known cases of traditional immigration countries. The main difference is the relatively low intensity of migration, lower share of foreigners on population and the absence of previous experience of the current Czech society with ethnic diversity. More pronounced immigration to Czechia occurs in time of globalization and time-space compression (Harvey 1990); at the same time, the impacts of socialism and the subsequent societal

---

<sup>3</sup> Given the relatively short contemporary history of international migration and a low number of naturalizations (Ministerstvo vnitra 2013) this thesis uses the terms 'immigrant' and 'foreigner' as synonyms.

transformation are still visible in countries of the former Eastern bloc. Extending the research of migration and the city, which has been paid attention to since long in immigration countries, to the environment where immigration is a new phenomenon, allows to enrich urban studies. The latter have predominantly been informed by evidence from the global North and West, and were leaving aside other parts of the world such as the post-socialist cities (Ferenčuhová 2013; Robinson 2014).

In practical terms the investigation of the relationship between international migration, foreigners and the city gives an opportunity to present empirical material allowing to understand the role of relatively unknown but significant factor of shaping the urban environment in Czechia. The Public Opinion Research Centre surveys show that after 1989 Czechs maintain rather negative stances towards immigrants (Burjanek 2001). The popular discourse as well as newer evidence suggest that these attitudes shift towards perceiving foreigners as a problem from the point of view of the Czech population in the last few years (CVVM 2015). According to the author of this thesis, it is a consequence of the media attention given to the 'migration crisis' associated with the movement of asylum seekers from war-torn Syria to Europe. Even in the public service radio, this attention is paid mainly to asylum seekers and migrants depicted in a negative way and is typical by an absence of information from speakers who would have direct experience with migration (Sedláková a kol. 2016), which is probably reflected by the attitudes of Czechs towards foreign citizens in general. The empirical research focussing on the associations between migration, foreign population and the urban environment allows to find out what is the actual impact of migrants on the city, its physical and social environment and the current urban processes taking place at different levels of geographical hierarchy.<sup>4</sup> This thesis bears relevance in the possibility to contribute the research outcomes to the current public debate. Given the rather trouble-free experience with foreigners in Czechia described in academic literature (see e.g., Drbohlav et al. 2007; Sýkora et al. 2016; Přidalová 2017b) the debate is surprisingly escalated and lacks empirically grounded arguments.

---

<sup>4</sup> The author argues that discursive representations influence the relationship between migration, foreigners and the city to a large extent. A thorough discourse analysis goes beyond the scope of this thesis, but represents a topic proposed for future investigation.

Foreigners and the urban environment represent two closely linked topics. Cities are formed through migration to a large extent and they are usually better equipped for hosting foreign populations than other settlement types (Uherek 2003). On the one hand, immigrants are thus significantly represented in urban environment (Van der Gaag a Van Wissen 2001). On the other hand cities are traditionally considered a space of encounter of diverse social groups (Young 1990 in Valentine 2008). However, it entails not only the contact of the host population with immigrants, but also other groups of foreigners who visit the city for the purposes such as tourism, business trips, and visiting family and friends. The way of co-existence and interaction of different population groups and urban locales' users can be thought of as a fundamental factor influencing the local social environment. Foreigners as one of these groups are thus actors who contribute to its shaping. Due to the fuzzy and overlapping borders among the different types of mobility (Urry 2007; Halfacree 2012; von Koppenfels et al. 2015), the thesis deals with different ways foreigners influence the social environment. The main focus is nevertheless on the group of foreigners-migrants, who are expected to play the most visible role in shaping socio-spatial differentiation and local social environment of the city. Simultaneously, it pays attention to the importance of other forms of spatial mobility which are difficult to delimit from international migration today.

## **AIMS AND STRUCTURE**

This dissertation thesis aims to discern the relationship between international migration, the presence of foreign population, and the urban environment. In general, it strives to provide a connection between urban geography and migration studies which, despite migration of foreigners and the city being closely linked, represent two separated disciplines using different theoretical approaches and methods (Glick Schiller a Çağlar 2011) and focussing on dissimilar aspects of the issue. In order to synthesize the knowledge generated in both fields, this thesis has the following interconnected partial goals:

1. To introduce theoretical approaches relevant for research of the relationship between international migration and urban environment in the present day Czechia. The thesis therefore discusses the Anglo-Saxon literature and its applicability for a post-socialist country at the turn of the 21st century, the global development of the current society, which is referred to in the new mobilities paradigm. It also presents the concept of social environment as an analytical tool to understand the impacts of international migration on the local environment.
2. To clarify how the association between international migration, the presence of foreign population and the urban environment play out at various geographical levels. Given the recency of research interest in this issue in Czechia the work seeks to provide a wider context of the other immigration (primarily European) countries for the local evidence, to allow comparison of regularities and determinants observed abroad and in Czechia.
3. To evaluate the methodical possibilities of researching international migration, socio-spatial differentiation and the shaping of social environment of the current Czech cities and to suggest approaches appropriate to capture this relationship. This partial aim of the thesis is based on the assumption that the societal changes which take place in the past decades across the world challenge the former ways of collecting and interpreting data on population, its movement and its importance for shaping the social environment of the city, which have to be taken into account in research.
4. To present the main empirical findings of the research into the relationship between international migration, presence of immigrants, and shaping the urban

locales in Czechia. The thesis aims particularly to provide a comprehensive knowledge base of the regularities and determinants of foreign population distribution in the Czech urban environment, an understanding of the importance of international migration in socio-spatial differentiation of Prague as the main destination of immigration in the country, and the role of immigrants' presence in forming the social environment of particular urban locales with a significant share of foreigners in population.

The thesis consists of two parts. The first puts the research of international migration and the city to the wider theoretical framework and discusses the role of foreigners on various hierarchical levels and in various geographical contexts. It then deals with the methodological challenges arising from the changing society and seeks for their solutions which would provide an appropriate approach to the study of the topic today. The second part consists of five publications which discuss different aspects of migration and the city. After a brief introduction of the papers, mainly their methodology and the key empirical findings, they are presented in full. Their order follows from the wider framework of population spatial mobility to the particular role of foreigners' migration in the city. It also reflects the time position, bringing first to the fore a retrospective view on population spatial mobility and moving on to the present day. It also applies a geographical point of view, commencing by articles dealing with metropolitan areas and the main foreigners' migration destination in Czechia – the capital city of Prague – to the micro level of a selected urban locale with significant share of immigrants on population.



## PUBLICATIONS

The second part of the dissertation thesis consists of five publications on preparation of which its author participated and which deal with different aspects of the relationship between international migration and the urban environment. The first article introduces the development of statistical evidence of spatial mobility of population in the Czech census as one of the data sources capturing the changing dynamics of society in the last century. The following atlas chapter, based on different data sources, illustrates the transformations of spatial mobility of population in the Czech lands between 1921 and the present day. The next papers focus on the relationship between spatial mobility of foreign countries' citizens and the urban environment. The third manuscript discusses their spatial distribution in selected Czech metropolitan areas in 2011 while paying attention to different types of locales. The fourth article inquires into the development of spatial distribution and concentrations of immigrants in Prague in the beginning of the 21<sup>st</sup> century. Finally the fifth book chapter addresses the local level by studying immigrants' importance in shaping local social environment in a particular urban locale with significant share of foreign population.

### **Population census as a source of information on population spatial mobility**

The article *Indicators of economic structure and mobility in the population censuses* discusses the historical development of the statistical evidence of economic structure and population spatial mobility in the Czech lands with a focus on the modern censuses from 1921 until the present day. The paper puts emphasis on the evolution of methodology, classification and scope of observed indicators as a reflection of the occurring societal changes.

The publication makes several contributions. First, the systematic overview of the evolution of economic structure and population mobility statistics should help to familiarize the other scholars working with the Czech census data with the topic. Second, the discussion of the relevancy of data for the current and future socio-geographical analyses as well as the suggested alternatives may contribute to finding new research pathways not only in geography. Third, in empirical terms and in the context of this dissertation thesis, the article brings further evidence for Hampl's (1996) argument about

straightening the trajectories of societal development disrupted by socialism back to the pre-war trends by comparing the share of foreigners in the population of the Czech lands throughout the past century.

*SVOBODA, P., PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M. (2014): Ukazatele ekonomické struktury a mobility obyvatelstva ve sčítáních lidu [Indicators of economic structure and mobility in the population censuses]. Historická geografie [Historical geography] 40, č. 2, s. 285–306.*

### Historical development of population migration in the Czech lands

The methodologically oriented article introduced above is followed by a presentation of results of the empirical analysis presented in the *Migration* chapter of the *Historical population atlas of the Czech lands* (Ouředníček et al. 2017). On six double-pages the chapter shows the historical development in overall population migration, its internal and international components, and the long-term mobility represented by the share of native population, in the Czech districts. The cartographical presentation of the census and register data deepens the knowledge of regularities of different forms of spatial mobility of population of the Czech lands between 1921 and 2013, showing that its (in)existence during this time was an important driving force of their socio-spatial differentiation. The chapter springs from the earlier publications of the Czech authors dealing with population migration (e.g., Kühnl, Pavlík 1981; Kučera 1994; Čermák 1996, 1999; Drbohlav 1999b; Čermák 2005; Drbohlav et al. 2010; Novák et al. 2011) and in the context of the other chapters of the atlas it gives an opportunity to find connections between societal and political developments and spatial mobility of population.

The chapter deepens the knowledge of long-term evolution of the different aspects of population migration in the Czech lands. Besides showing the development of migration throughout a long time period and in a rather large spatial detail to both academics and the public the contributors of the atlas aim towards its use for educational purposes in primary, secondary and high schools. To this end, the *Migration* chapter is complemented by a worksheet (Přidalová 2017b) which endeavours to inform students about the historical development of the country by practical use of cartographical material.

PŘIDALOVÁ, I. (2017): *Migrace [Migration]*. In: Ouředníček, M., Jíchová, J., Pospíšilová, L. (eds.): *Historický atlas obyvatelstva českých zemí [Historical population atlas of the Czech lands]*. Nakladatelství Karolinum, Praha, s. 46-57.

### **Spatial distribution of immigrants in the Czech urban environment: a macro view**

The paper *Immigrant groups and the local environment: socio-spatial differentiation in Czech metropolitan areas* (Přidalová a Hasman 2017) aims to assess the patterns and determinants of immigrant spatial distribution in selected metropolitan areas in Czechia and compare them with other European countries. It uses data from Census 2011 in the detail of basic settlement units, which permits to classify the particular parts of the area into types of local environment. The article thus reacts to the need of implementation of classification techniques in urban geography (Reibel 2011). The paper also points out to the heterogeneity of the immigrant population by introducing the basic characteristics of the most numerically significant immigrant groups in the studied area and the difference in their patterns and determinants of spatial distribution. Due to the confined space and to data limitations, the publication focusses on selected determinants of the spatial environment only: those which rank among the most important in traditional immigration countries while seeming to also be relevant to the specific environment of post-socialist Czechia. The article combines several statistical methods: principal component analysis, cluster analysis, and logistic regression.

The immigrant spatial distribution in Czechia seems to be driven by determinants similar to those identified in traditional immigration countries, albeit not always in the same way. The socio-economic status of immigrants tends to match the socio-spatial differentiation of the Czech metropolitan areas. Compared to traditional immigration countries, rental housing is associated with immigrants only to a small extent, reflecting the specific conditions of the post-socialist housing market. Like in the German guest worker era (Schönwälder and Söhn 2009), the proximity of job opportunities is crucial for the Czech immigrant population.

An important difference from the Western European metropolises is the relatively small proportion of foreign citizens in deprived areas, which according to the authors stems from the interplay of several factors. Contrary to Southern Europe, only small concentrations

of foreigners were found in the metropolitan periphery. However, as opposed to the Moscow, tendencies for suburbanisation of some immigrant groups were also detected. The difference in spatial patterns identified in the post-socialist countries suggests that further research into spatial differentiation of immigrants in the particular post-socialist space is needed.

*PŘIDALOVÁ, I., HASMAN, J. (2017): Immigrant groups and the local environment: Socio-spatial differentiation in Czech metropolitan areas. Manuscript in peer review of a journal with IF (revised version submitted on 25. 6. 2017).*

### **Immigrants as a factor of socio-spatial differentiation of Prague**

The foreign population is usually associated with urban environment in immigration countries. While the attention is mainly paid to the influence of the urban environment on the life of immigrants within it, the foreign population's contribution to the shaping of the city is of equal importance (Ley 2004; Glick Schiller, Çağlar 2011). Given the rising share of immigrant population in Prague, the capital city provides ideal conditions for investigating the role of foreigners in socio-spatial differentiation of the city, which stands out for its attractiveness for immigrants not only within the Czech settlement system, but also compared to the other Central European post-socialist metropolises (Přidalová, Ouředníček 2017).

The article entitled *The Role of Foreign Migration in Changing Socio-Spatial Differentiation of Prague* is based on the analysis of statistical data from two sources: population census and registers of migration, both in the fine detail of basic settlement units. Especially the latter data source represents an innovation as the registry data in such detail have never been published before. The paper thus benefits from the opportunity to assess the evolution of immigrants' proportion in migration flows in the period in between two censuses. Due to the employed data and methodology the role of foreigners in differentiation of the urban localities is understood in quantitative terms here, i.e., as their proportion in population of particular parts of the city and in the occurring processes.

Despite the findings being based on statistical data which are constrained by a number of limitations, the paper contributes to the documentation of the current trends in social

geography of the capital city of Prague. Foreign citizens play an appreciable role in different processes of socio-spatial differentiation of the city. Apart from tendencies to segregation or separation of particular immigrant groups, the article has also identified their participation in gentrification of the Prague city centre and inner city and in suburbanization of some immigrant groups (mainly citizens of the EU countries).

*PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M. (2017): Role zahraniční migrace v měnící se sociálně-prostorové diferenciaci Prahy [The Role of Foreign Migration in Changing Socio-Spatial Differentiation of Prague]. Sociologický časopis/Czech Sociological Review 53, in press.*

### **Foreigners and the local social environment: the Hůrka case study**

The last publication deals with the relationship between the outcome of international migration – presence of foreigners – and the form of social environment in a selected locale with a high share of citizens of foreign countries in population. The local level appears to be most appropriate for learning about the complexity of social environment. It allows – usually by employing statistical data – to assess not only the social structure of the given place, but also its social climate. The latter can not be grasped by using the existing data sources, and needs to be detected through field work.

The case study focusses on the Hůrka area in the housing estate of South-Western City in Prague. Since the 1990s, the neighbourhood has been a destination of international migrants who as of Census 2011 represented about a third of registered residents. The specificity of Hůrka consists in a long-term presence of a Russian minority, which is the largest immigrant group, and which has been paid attention to in academic work (Volkovová 2012; Přidalová 2013) as well as in media (Jareš 2006; Šůra 2010). Apart from assessing the influence of international migration on the social structure and social climate of Hůrka, the chapter therefore also focusses on the particular role of the Russian citizens in the neighbourhood and the future of the minority in the area. The case study uses several methods: analysis of the statistical data about structure of residents and migration within the neighbourhoods, questionnaire survey among residents and users of the place and semi-structured interviews with local experts.

The chapter which concludes the set of publications in the second part of this dissertation thesis adds evidence on the relationship between foreign population and the urban by

bringing to the fore the local level of geographic hierarchy by investigating a particular neighbourhood with above-average share of foreigners in population. On the example of a cosmopolitan place in the capital city the paper describes the challenges which the presence of immigrants may pose, and possible ways of their solution. The publication thus offers an insight into the issue of social environment which can provide inspiration for other locales with establishing foreign population, and contributes to the academic discussion about the local impacts of migration which differ between particular places and the characteristics of its population.

*PŘIDALOVÁ, I. (2017): Cizinci a lokální sociální prostředí: případová studie Hůrka [Foreigners and the local social environment: the Hůrka case study]. In: Ouředníček, M., Jíchová, J. (eds.): Sociální prostředí Prahy: Město na prahu 21. století [Social environment of Prague: The city at the turn of the 21<sup>th</sup> century]. Academia, Praha, s. 120-149.*

## CONCLUSION

The dissertation thesis discusses the relationship between migration of foreign citizens and the urban environment, through which it strives to connect geography of migration and urban studies, two disciplines with closely associated objects of research, among which there has not been much discussion. The aim of the thesis is to discern the relationship between international migration and the urban environment in Czechia. It puts emphasis on understanding the present day society and its underlying factors, and using relevant theoretical and methodological approaches. At the same time the thesis strives to provide an overview of the various forms of the association between international migration and the urban environment on various scales and in different geographical contexts. It thus shows the complexity of the relationship between migration of foreigners and the urban environment, which acquires different forms in space and time, and the bidirectionality of this relationship, when not only the particular attributes associated with place impact on population migration, but also when migration and migrants contribute to shaping the socio-spatial differentiation of cities and the form of local social environment.

International migration is an inherent part of the current world, and the migrant population plays a more significant role than ever also in the present day Czechia. The country attracts immigrants by its economic and political stability and attractiveness of some locales, especially urban and also some border regions. Despite the detachment from space in case of some immigrant groups we can observe how their spatial (and demographical) behaviour contributes to the different socio-spatial differentiation, such as suburbanisation, counterurbanisation, gentrification and the emergence of gated communities, which according to the current evidence do not lead to pronounced ethnic segregation. On the local level foreigners contribute to shaping the social environment by influencing both the population structure and the social climate. Due to the limited amount of case studies undertaken in particular locales with a high share of immigrants in population and the difficulty to generalise findings from very dissimilar spatial contexts, the influence of foreign population on the local social environment can not be unambiguously summarised. However, the research undertaken until now suggests that international migration brings challenges such as limited social contacts among residents of neighbourhoods and the dominance of stereotype-driven attitudes over own

experience, which nevertheless seem to be overcome by work of local institutions, especially schools (Drbohlav et al. 2007; Sýkora et al. 2016; Přidalová 2017a).

At the theoretical level the thesis contributes by introducing thoughts about the relationship between international migration and the urban environment dating back to the Chicago school of urban sociology, but also about post-socialist cities and the current mobility turn in social science, and the connections between them. It juxtaposes the ideas relevant to the role of foreign migration in the socio-spatial differentiation and in shaping the urban environment taken from foreign literature with the specific geographic and temporal context, i.e., the position of Czechia as a transforming post-socialist country in an era of interconnectedness of places and of a global growth in spatial mobility. It thus points out to the enduring salience of place not only in urban, but also migration studies. It is argued that also in the era of mobility, place is an entity to which social relations and people's identities are associated, and which is not only an arena where population migration takes place and where people settle, but that the place itself influences the mobility of population and is influenced and shaped by it.

The societal development of the last years, typical by growing interconnectedness and mobility, also needs to be reflected in research methodology. In this respect, the thesis contributes to the discussion of the limitations of the current data sources which aim to understand the association between international migration and the urban environment, and suggests the potential of new sources which are more appropriate to capture the immigrant population's spatial mobility. A promising approach for the future quantitative research is the use of data registers and passive localisation data of mobile operators. In order to grasp the influence of foreigners' migration on particular locales, more case studies and a typology of the underlying factors encompassing the diversity of geographical environment and of the local populations are needed.

The thesis brings to the Czech academic discussion a systematic overview of knowledge relevant to the association between international migration and the urban environment on different hierarchical levels and in different contexts. The first part of the dissertation introduces the theoretical contributions as well as empirical findings from countries with longer history of immigration, and contrasts them with the empirical material collected in Czechia, partly in the doctoral project of the author. The collection of publications in



the second part of the thesis then shows the role of the immigrant population in socio-spatial differentiation and in shaping the social environment of the city by focussing on various scales of the Czech social geography. Apart from the empirical findings concentrated on the importance of foreign population for the urban areas in current Czechia the thesis also pays attention to the methodological changes in migration evidence and on historical developments which has formed the current societal situation, the form of the cities and the migration conditions of the present day.

Given the limited scope of the doctoral thesis, it was not possible to deal with all aspects of the studied topic which would deserve attention. In conclusion, a few pathways for future research enriching the research into the issue of migration and the city can thus be suggested. The societal development and its methodological consequences call for an alternative methodology, such as the use of alternative data sources more appropriate to reflect the current societal dynamics. In order to find regularities in the observed influence of international migration on urban locales and to identify its main factors it would also be beneficial to undertake further case studies. These could also be informed by the point of view of the foreign population, providing more insight into their motivations for migration to Czechia and within the country or within particular places and their identification with place. It would also be worthwhile to pay more attention to the role of popular and media discourse about migrants and their role in shaping the local social environment. A fruitful approach would also be an international comparative research aiming to systematise and clarify the relationship between migration of foreigners and the local social environment of the city.

## **VYBRANÁ LITERATURA – SELECTED REFERENCES**

- BURJANEK, A. (2001): Xenofobie po česku – Jak si stojíme mezi Evropany? Sociální studia, 6, s. 73–89.
- CVVM (2015): Postoje veřejnosti k cizincům a k důvodům jejich přijímání v ČR – říjen 2015. Centrum pro výzkum veřejného mínění, Praha, 5 s.
- ČERMÁK, Z. (1996): Transformační procesy a migrační vývoj v České republice. In: Hampl, M., a kol.: Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Praha, s. 179–197.
- ČERMÁK, Z. (1999): Migrační aspekty dlouhodobého vývoje Prahy se zvláštním zřetelem k transformačnímu období devadesátých let. Geografie, 104, č. 2, s. 122–132.
- ČERMÁK, Z. (2005): Migrace a suburbanizační procesy v České republice. Demografie, 47, č. 3, s. 169–176.
- ČERMÁK, Z., JANSKÁ, E. (2011): Rozmístění a migrace cizinců jako součást sociálněgeografické diferenciacie Česka. Geografie, 116, č. 4, s. 422–439.
- DRBOHLAV, D. (1999b): International migration and the Czech Republic. In: Hampl, M., a kol. (ed.): Geography of societal transformation in the Czech Republic. DemoArt, Praha, s. 223–242.
- DRBOHLAV, D., JANSKÁ, E., ČERMÁKOVÁ, D. (2007): Prostorové koncentrace imigrantů. Obec a finance, č. 5, s. 56–57.
- DRBOHLAV, D., ed. (2008): Nelegální ekonomické aktivity migrantů (Česko v evropském kontextu). Univerzita Karlova, Praha, 311 s.
- DRBOHLAV, D. a kol. (2010): Migrace a (i)migranti v Česku. Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme? Sociologické nakladatelství, Praha, 207 s.
- DRBOHLAV, D. (2011): Imigrace a integrace cizinců v Česku: Několik zastavení na cestě země v její migrační proměně z Davida na téměř Goliáše. Geografie, 116, č. 4, s. 401–421.
- FERENČUHOVÁ, S. (2013): Sociologie města 20. a 21. století. Sociologické nakladatelství, Praha, Brno, 290 s.
- GLICK SCHILLER, N., ÇAĞLAR, A. ed. (2011): Locating Migration. Rescaling Cities and Migrants. Cornell University Press, Ithaca, London.
- HAMPL, M., KÜHNL, K. (1993): Migratory Trends in Former Czechoslovakia. Acta Universitatis Carolinae Geographica, 28, č. 1, s. 53–71.
- HARVEY, D. (1990): The Condition of Postmodernity. An Enquiry into the Origins of Cultural Change. Blackwell, Cambridge, 378 s.
- HASMAN, J., NOVOTNÝ, J. (2017): Kdo, odkud, kam a s kým - prostorová příbuznost migračních skupin na globální, národní i lokální úrovni. Nadace Nadání, Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových, Praha, v tisku.
- JAREŠ, J. (2006): Rusové v Čechách: jsme tu doma. Aktuálně.cz [online]. Dostupné na: <<http://aktualne.centrum.cz/clanek.phtml?id=93502>> [cit. 10. 7. 2013].

- KARÁCSONYI, D. (2014): Migration flows and trends in the region – in the shadow of giants. In: Eröss, Á., Karácsonyi, D. (eds.): *Discovering migration between Visegrad countries and Eastern Partners*. HAS RCAES Geographical Institute, Budapest, s. 213–222.
- KUČERA, M. (1994): *Populace České republiky 1918-1991*. Acta Demographica XII, Česká demografická společnost, Sociologický ústav Akademie věd ČR, Praha, 198 s.
- KÜHNEL, K., PAVLÍK, Z. (1981): Selected Features of Internal Migration in Czechoslovakia, 1950–1978. Acta Universitatis Carolinae Geographica, 16, č. 2, s. 3–24.
- KUŠNIRÁKOVÁ, T., ČIŽINSKÝ, P. (2011): Dvacet let české migrační politiky: liberální, restriktivní, anebo ještě jiná? Geografie, 4, č. 116, s. 497–517.
- LEY, D. (2004): Transnational spaces and everyday lives. Transactions of the Institute of British Geographers, 29, č. 2, s. 151–164.
- MINISTERSTVO VNITRA (2013): Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2012. Ministerstvo vnitra České republiky, Praha, 182 s.
- NOVÁK, J., ČERMÁK, Z., OUŘEDNÍČEK, M. (2011): Migrace. In: Ouředníček, M., Temelová, J., Pospíšilová, L. (eds.): *Atlas sociálně prostorové diferenciacie ČR*. Karolinum, Praha, s. 87–102.
- NOVOTNÝ, J., JANSKÁ, E., ČERMÁKOVÁ, D. (2007): Rozmístění cizinců v Česku a jeho podmiňující faktory: pokus o kvantitativní analýzu. Geografie, 112, č. 2, s. 204–220.
- OUŘEDNÍČEK, M., JÍCHOVÁ, J., POSPÍŠILOVÁ, L., eds. (2017): *Historický atlas obyvatelstva českých zemí*. Karolinum, Praha, 136 s.
- PŘIDALOVÁ, I. (2013): *Rezidenční mobilita obyvatel Prahy se zaměřením na etnické menšiny*. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- PŘIDALOVÁ, I. (2017a): Cizinci a lokální sociální prostředí: případová studie Hůrka. In: Ouředníček, M., Jíchová, J. (eds.): *Sociální prostředí Prahy: Město na prahu 21. století*. Academia, Praha, s. 120-149.
- PŘIDALOVÁ, I. (2017b): Migrace. In: Ouředníček, M., Jíchová, J., Pospíšilová, L. (eds.): *Historický atlas obyvatelstva českých zemí*. Karolinum, Praha, s. 46–57.
- PŘIDALOVÁ, I., HASMAN, J. (2017): Immigrant groups and the local environment: Socio-spatial differentiation in Czech metropolitan areas. Geografisk Tidsskrift-Danish Journal of Geography. Rukopis v recenzním řízení.
- PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M. (2017): Role zahraniční migrace v měnící se sociálně-prostorové diferenciaci Prahy. Sociologický časopis/Czech Sociological Review 53, v tisku.
- REIBEL, M. (2011): Classification Approaches in Neighborhood Research: Introduction and Review. Urban Geography, 32, č. 3, s. 305–316.
- ROBINSON, J. (2014): Introduction to a Virtual Issue on Comparative Urbanism. International Journal of Urban and Regional Research (online), s. 1–13, doi 10.1111/1468-2427.12171.
- SEDLÁKOVÁ, R., LAPČÍK, M., BUREŠOVÁ, Z. (2016): Analýza mediální reprezentace tématu emigrační vlny z islámských zemí do Evropy a reakcí české politiky a společnosti na tuto emigrační vlnu. Rada Českého Rozhlasu, 164 s.
- SCHÖNWÄLDER, K., SÖHN, J. (2009): Immigrant Settlement Structures in Germany: General Patterns and Urban Levels of Concentration of Major Groups. Urban Studies, 46, č. 7, s. 1439–1460.

- SVOBODA, P., PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M. (2014): Ukazatele ekonomické struktury a mobility obyvatelstva ve sčítáních lidu. *Historická geografie*, 40, č. 2, s. 285–306.
- SÝKORA, L., FIEDLEROVÁ, K., FREIDINGEROVÁ, T., SVOBODOVÁ, A., ČERMÁKOVÁ, D. (2016): Soužití v městské čtvrti: majorita a Vietnamci v Praze-Libuši. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 52, č. 4, s. 475–503.
- ŠIŠKOVÁ, T., ed. (2001): Menšiny a migranti v České republice. Portál, Praha, 188 s.
- ŠŮRA, A. (2010): Rusové se vracejí. *Respekt*, 26, č. 3, s. 26–28.
- UHEREK, Z. (2003): Cizinecké komunity a městský prostor v České republice. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 39, č. 2, s. 193–216.
- VALENTINE, G. (2008): Living with difference: reflections on geographies of encounter. *Progress in Human Geography*, 32, č. 3, s. 323–337.
- VAN DER GAAG, N., VAN WISSEN, L. (2001): Determinants of the subnational distribution of immigration. *Tijdschrift Voor Economische En Sociale Geografie*, 92, č. 1, s. 27–41.
- VOLKOVÁ, N. (2012): Motivace rozmístění ruské cizinecké komunity v Praze: dvě oblíbené lokality. In: Bittnerová, D., Moravcová, M. (eds.): *Diverzita etnických menšin. Prostorová dislokace a kultura bydlení*. Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Praha, s. 167–186.

## PŘÍLOHY – ANNEXES

### PŘÍLOHA – ANNEX 1: OBSAH DISERTAČNÍ PRÁCE – CONTENTS OF PHD THESIS

Abstrakt .....	13
Abstract .....	14
1. Úvod .....	15
2. Obecná východiska disertační práce .....	19
2.1 Dědictví chicagské školy urbánní sociologie v geografii města a migrace .....	19
2.2 Post-socialistické země a výzkum cizinců .....	20
2.3 Mobilitní obrat v sociálních vědách .....	22
2.4 Koncept sociálního prostředí .....	25
3. Cizinci v městském prostředí .....	27
3.1 Cizinci a migranti ve světě: nadnárodní pohled .....	27
3.2 Rozmístění cizinecké populace na úrovni státu: město v hlavní roli .....	29
3.3 Sociálně-prostorová diferenciacie cizinců v metropolitních oblastech a městech .....	32
3.4 Cizinci a utváření sociálního prostředí městských lokalit .....	36
4. Metodologie .....	40
5. Představení publikací .....	45
5.1 Sčítání lidu jako zdroj poznání prostorové mobility obyvatelstva .....	45
5.2 Historický vývoj stěhování obyvatelstva českých zemí .....	46
5.3 Rozmístění cizinců v městském prostředí Česka: makro pohled .....	48
5.4 Cizinci jako faktor sociálně-prostorové diferenciacie Prahy .....	49
5.5 Cizinci a lokální sociální prostředí: případová studie Hůrka .....	51
6. Shrnutí .....	54
Literatura .....	57

## PŘÍLOHA 2: ŽIVOTOPIS

### Ivana Přidalová

E-mail: [ivana.pridalova@natur.cuni.cz](mailto:ivana.pridalova@natur.cuni.cz)

#### Vzdělání

- 2013– Doktorské studium, obor Sociální geografie a regionální rozvoj, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova
- 2010–2013 Navazující magisterské studium, obor Sociální geografie a regionální rozvoj, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova
- 2007–2010 Bakalářské studium, obor Geografie a kartografie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova

#### Zahraniční pobyty

- 04/2017–06/2017 Sheffield, Velká Británie, pracovní stáž na University of Sheffield
- 01/2011–05/2011 Turku, Finsko, studijní pobyt na University of Turku v rámci programu Erasmus

#### Pracovní zkušenosti

- 2012– Odborná/vědecká pracovnice, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Urbánní a regionální laboratoř
- 2010–2011 Administrativní asistentka, Urbánní a regionální laboratoř

#### Grantové projekty

##### hlavní řešitelka

- 2016–2017 Mobilita cizinců v Česku a jejich role v utváření sociálního prostředí českých měst, GAUK

##### členka řešitelského týmu

- 2016–2018 Prostorové vzorce kriminality a percepce bezpečí v Česku, GAČR
- 2014–2016 Dynamika sociálního prostředí a prostorová mobilita v metropolitních regionech České republiky, GAČR
- 2013–2015 Flexibilita a lokalizace práce v pražském metropolitním regionu, GAUK
- 2013 Prostorová diferenciacie kriminality a její podmíněnosti v České republice, GAUK
- 2012–2015 Zpřístupnění historických prostorových a statistických dat v prostředí GIS, program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity, NAKI, MK ČR
- 2010–2013 Sociální deprivace v městském prostředí: objektivní a subjektivní dimenze, GAČR

### **koordinátorka**

- 2014–2015 Scénáře budoucího vývoje mikroregionu jaderné elektrárny Dukovany s využitím přístupu Territorial Impact Assessment, TAČR
- 2013 Prognóza demografického vývoje a jeho důsledků pro kvalitu života obyvatel v dynamicky se měnících obcích v zázemí českých měst: aplikace v rozvoji a správě území, TAČR

### **Výzkumná spolupráce a členství v profesních asociacích**

- od 2016 Členka European Sociological Association (ESA)
- od 2016 Členka České demografické společnosti (ČDS)
- od 2014 Členka výzkumné sítě *Cities After Transition* (CAT)
- od 2012 Členka České geografické společnosti (ČGS)
- od 2012 Členka Urbánní a regionální laboratoře (URRlab) na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje, Univerzita Karlova

### **Pedagogická činnost**

Spolupráce na výuce v předmětech Metody v sociální geografii I, Sociální geografie Prahy, Urban Social Geography I a II, Terénní cvičení ze sociální geografie, podíl na organizaci exkurzí pro zahraniční studenty

## **ANNEX 2: CURRICULUM VITAE**

**Ivana Přidalová**

E-mail: [ivana.pridalova@natur.cuni.cz](mailto:ivana.pridalova@natur.cuni.cz)

### **Education**

- 2013– Doctoral degree study, Social geography and regional development, Faculty of Science, Charles University
- 2010–2013 Master’s degree study, Social geography and regional development, Faculty of Science, Charles University
- 2007–2010 Bachelor’s degree study, Geography and cartography, Faculty of Science, Charles University

### **Study abroad**

- 04/2017–06/2017 Sheffield, Great Britain, Erasmus+ traineeship, University of Sheffield
- 01/2011–05/2011 Turku, Finland, Erasmus study stay, University of Turku

### **Work experience**

- 2012– Research assistant, Charles University, Faculty of Science, Department of social geography and regional development, Urban and Regional Laboratory
- 2010–2011 Coordination assistant, Urban and Regional Laboratory

### **Grants**

#### **Principal investigator**

- 2016–2017 Foreigners’ mobility in Czechia and their role in shaping social environment of Czech cities, GAUK

#### **Member of research team**

- 2016–2018 Spatial patterns of crime and the perception of safety in Czechia, GAČR
- 2014–2016 Dynamics of social environment and spatial mobility in metropolitan regions of the Czech Republic, GAČR
- 2013–2015 Flexibility and Localization of Work in Prague Metropolitan Region, GAUK
- 2013 Spatial differentiation of crime and its conditions in the Czech Republic, GAUK
- 2012–2015 Disclosure of historic spatial and statistical data in GIS environment, program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity, NAKI, MK ČR
- 2010–2013 Sociální deprivace v městském prostředí: objektivní a subjektivní dimenze, GAČR



### **Coordinator**

- 2014–2015 Scenarios of future development of the Dukovany nuclear power station's microregion using Territorial Impact Assessment approach, TAČR
- 2013 Prognosis of demographic development and its consequences for the quality of life in dynamically changing municipalities within hinterlands of the Czech cities: application to regional development and administratio, TAČR

### **Membership in professional associations**

- Since 2016 Member of European Sociological Association (ESA)
- Since 2016 Member of Czech Demographic Society (ČDS)
- Since 2014 Member of research network *Cities After Transition* (CAT)
- Since 2012 Member of Czech Geographical Society (ČGS)

### **Pedagogical activity**

Participation on teaching Methods in social geography I, Social geography of Prague, Urban Social Geography I and II, Field work in social geography, co-organization of field trips for international students

## **PŘÍLOHA – ANNEX 3: SEZNAM PUBLIKACÍ – AUTHOR'S PUBLICATIONS**

- PŘIDALOVÁ, I., HASMAN, J. (2017): Immigrant groups and the local environment: Socio-spatial differentiation in Czech metropolitan areas. Rukopis v recenzním řízení časopisu s IF (přepracovaná verze odeslána do redakce 25. 6. 2017).
- PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M. (2017): Role zahraniční migrace v měnící se sociálně-prostorové diferenciaci Prahy. Sociologický časopis 52, v tisku.
- PŘIDALOVÁ, I. (2017): Cizinci a lokální sociální prostředí: případová studie Hůrka. In: Ouředníček, M., Jíchová, J. (eds.): Sociální prostředí Prahy: Město na prahu 21. století. Academia, Praha, s. 120-149.
- PŘIDALOVÁ, I. (2017): Migrace. In: Ouředníček, M., Jíchová, J., Pospíšilová, L. (eds.): Historický atlas obyvatelstva českých zemí. Nakladatelství Karolinum, Praha, s. 46-57.
- PŘIDALOVÁ, I., JÍCHOVÁ, J. (2017): Etnická struktura I. In: Ouředníček, M., Jíchová, J., Pospíšilová, L. (eds.): Historický atlas obyvatelstva českých zemí. Nakladatelství Karolinum, Praha, s. 68-69.
- PŘIDALOVÁ, I., JÍCHOVÁ, J. (2017): Etnická struktura II. In: Ouředníček, M., Jíchová, J., Pospíšilová, L. (eds.): Historický atlas obyvatelstva českých zemí. Nakladatelství Karolinum, Praha, s. 70-71.
- PŘIDALOVÁ, I., JÍCHOVÁ, J. (2017): Cizinci. In: Ouředníček, M., Jíchová, J., Pospíšilová, L. (eds.): Historický atlas obyvatelstva českých zemí. Nakladatelství Karolinum, Praha, s. 72-73.
- OUŘEDNÍČEK, M., SVOBODA, P., POSPÍŠILOVÁ, L., JÍCHOVÁ, J., NEMEŠKAL, J., ŠPAČKOVÁ, P., PŘIDALOVÁ, I., DVOŘÁKOVÁ, N., KUPKOVÁ, L., SOUKUP, M. (2015): Historická prostorová a statistická data v prostředí GIS a jejich využití. Geografické rozhledy 25, č. 2, supplement, s. 1-4.
- SVOBODA, P., PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M. (2014): Ukazatele ekonomické struktury a mobility obyvatelstva ve sčítáních lidu. Historická geografie 40, č. 2, 285-306.
- PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M. (2014): Proměna národnostní struktury Prahy mezi lety 1921 a 2011. Geografické rozhledy 23, č. 4, s. 24-25.
- PŘIDALOVÁ, I., KLSÁK, A. (2017): Rozmístění cizinců v Praze: vývoj a současnost. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M., NEMEŠKAL, J. (2015): Populační vývoj obcí v území intenzivních socioekonomických vazeb na Jadernou elektrárnu Dukovany 1990-2014. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- PŘIDALOVÁ, I., NEMEŠKAL, J. (2015): Vybavenost – scénáře rozšíření a odstavení Jaderné elektrárny Dukovany. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M., NEMEŠKAL, J. (2015): Historické aspekty migrace v Česku. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- PŘIDALOVÁ, I., POSPÍŠILOVÁ, L., NEMEŠKAL, J. (2015): Náboženství v Česku. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- PŘIDALOVÁ, I., POSPÍŠILOVÁ, L., NEMEŠKAL, J. (2015): Národnost v Česku. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.

- PŘIDALOVÁ, I., OUŘEDNÍČEK, M., NEMEŠKAL, J. (2015): Historické aspekty migrace v Praze. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- PŘIDALOVÁ, I., NEMEŠKAL, J. (2014): Vývoj migračního chování obyvatel obcí v širokém okolí Jaderné elektrárny Dukovany 1970-2011. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- OUŘEDNÍČEK, M., PŘIDALOVÁ, I., NEMEŠKAL, J. (2014): Migrace v Česku 2000–2013. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- OUŘEDNÍČEK, M., PŘIDALOVÁ, I., NEMEŠKAL, J. (2014): Migrace v Praze 2000–2013. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- PŘIDALOVÁ, I., NEMEŠKAL, J. (2014): Náboženství v Praze. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- PŘIDALOVÁ, I., NEMEŠKAL, J. (2014): Národnost v Praze. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- OUŘEDNÍČEK, M., KOPECKÁ, Z., PŘIDALOVÁ, I., NEMEŠKAL, J. (2014): Typologie rezidenčních areálů. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- NETRDOVÁ P., PŘIDALOVÁ, I., ŠPAČKOVÁ P., OUŘEDNÍČEK M., RIŠKA M. (2013): Index vícenásobné deprivace, dimenze fluktuace, Česko 2011. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- NETRDOVÁ P., PŘIDALOVÁ, I., ŠPAČKOVÁ P., OUŘEDNÍČEK M., RIŠKA M. (2013): Index vícenásobné deprivace, dimenze fluktuace, Praha 2011. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- ŠPAČKOVÁ, P., OUŘEDNÍČEK, M., PŘIDALOVÁ, I., NOVÁK J., RIŠKA M. (2012): Příjmové oblast stěhování. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
- RIŠKA, M., PŘIDALOVÁ, I. (2013): Dopravní dostupnost centra Prahy. Specializovaná mapa. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.